

Latvijas Republikas Senāts

SPRIEDUMS

Rīgā 2019.gada 13.augustā

Tiesa šādā sastāvā: senatori Normunds Salenieks, Dace Mīta, Līvija Sliņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „EuroPark Latvia” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2015.gada 8.oktobra lēmuma Nr. 2-pk atcelšanu, sakarā ar SIA „EuroPark Latvia” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 25.aprīļa spriedumu daļā par līgumsodu līguma nepienācīgas izpildes gadījumā.

Aprakstošā daļa

[1] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – Centrs) izskatīja patērētāju kolektīvo interešu lietu par pieteicējas SIA „EuroPark Latvia” piedāvātajiem netaisnīgajiem līguma noteikumiem attiecībā uz pieteicējas Autostāvvietas lietošanas noteikumos paredzēto līgumsodu. Ar Centra 2015.gada 8.oktobra lēmumu Nr. 2-pk nolents uzlikt pieteicējai pienākumu:

- 1) izbeigt patērētāju tiesību pārkāpumu nekavējoties, bet ne vēlāk kā mēneša laikā, pārtraukt tāda paša satura kā par netaisnīgiem atzītos līguma noteikumus par līgumsodu, kas pilnīgas nepildīšanas situācijā par vienu un to pašu līgumisko pārkāpumu paredz atkārtotu līgumsoda piemērošanu un nepienācīgas pildīšanas situācijā paredz līgumsodu, kura kopējā vērtība pārsniedz desmit procentus no maksas par pakalpojumiem, kurus patērētāji ir izmantojuši, bet nav apmaksājuši;
- 2) grozīt pieteicējas interneta vietnē un autostāvvietās pirmajā punktā minētos līguma noteikumus par līgumsodu sešu mēnešu laikā;
- 3) iesniegt Centram informāciju un pierādījumus par lēmuma 2.punktā noteiktā tiesiskā pienākuma izpildi, iesniedzot pārstrādāto līguma noteikumu projektu.

[2] Pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu par lēmuma atcelšanu, iebilstot, ka Centrs nav izpratis pieteicējas pakalpojumu saturu.

[3] Administratīvā apgabaltiesa, izskatot lietu apelācijas kārtībā, ar 2017.gada 25.aprīļa spriedumu pieteikumu noraidīja. Tiesas spriedums, pievienojoties arī pirmās instances tiesas sprieduma secinājumiem, pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Lietā ir strīds par Autostāvvietas lietošanas noteikumos ietvertā līgumsoda regulējuma atbilstību normatīvajiem aktiem: pirmkārt, par līgumsoda atkārtotu piemērošanu gadījumos, kad patērētājs noteikumu izpildi sākotnēji nav veicis vispār, otrkārt, par līgumsoda apmēru gadījumos, kad patērētājs ir veicis noteikumu nepilnīgu izpildi. Saskaņā ar minētajiem noteikumiem līgumsods par to neievērošanu (proti, pienākuma nepildīšanu vispār vai par nepienācīgu izpildi, ja pārsniegts sākotnēji apmaksātais autostāvvietas izmantošanas laiks) ir 25 euro vai 11 euro atkarībā no konkrētās stāvvietas atrašanās vietas. No Civillikuma 1716.panta secināms, ka ir nodalāms līgumsods par saistību neizpildi vispār, par nepienācīgu izpildi un neizpildīšanu termiņā.

[3.2] Izskatāmajā gadījumā par neizpildi vispār atzīstamas situācijas, kad patērētājs, novietojot automašīnu stāvvietā, nav veicis apmaksu. Par pamatotu atzīstams Centra secinājums, ka noteikumos paredzētās pieteicējas tiesības piemērot līgumsodu par 24 stundu laikā nenovērstu noteikumu pārkāpumu, ir uzskatāmas par tiesībām piemērot atkārtotu vai pieaugošu maksājumu, kas neatbilst Civillikuma 1716.panta otrajai daļai. Šādu noteikumu ietveršana iepriekš sagatavotā līguma projektā pamatoti atzīta par neatbilstošu pušu tiesiskās vienlīdzības principam. Centrs pamatoti secinājis, ka patērētāja rīcība, sākotnēji neievērojot noteikumus un vēlāk turpinot līgumisko pārkāpumu, ir uzskatāma par rīcību, kas raksturo vienu turpinātu līgumisko pārkāpumu.

[3.3] Par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu termiņā atzīstamas situācijas, kad patērētājs veicis apmaksu (vai saņēmis „bezmaksas biļeti”), bet, turpinot izmantot autostāvvietu, nav apmaksājis turpmāko laiku (vai par to nav iespējams pārliecināties). Arī šādās situācijās pieteicēja par vienu pārkāpumu līgumsodu var piemērot atkārtoti (24 stundu laikā). No Civillikuma 1716. un 1717.panta izriet, ka nepienācīgas līguma izpildes gadījumā papildus zaudējuma atbildības pienākumam nav pieļaujama līgumsoda noteikšana zaudējumu vairākkārtīgā apmērā, un līgumsods arī desmit procentu apmērā var tikt atzīts par nesamērīgu. Pieteicēja to nav ņēmusi vērā un līgumsods var pat piecas reizes pārsniegt neizpildītās saistības apmēru, līdz ar to Centrs pamatoti secinājis, ka tas ir pretrunā Civillikuma 1716.panta trešajā daļā noteiktajam ierobežojumam. Nevar piekrist pieteicējas argumentam, ka pēc sākotnēji noslēgtā līguma termiņa beigām, ja automašīna netiek izbraukta no autostāvvietas, ar konkludentām darbībām tiktu noslēgts jauns līgums. Lai šāda vienošanās tiktu atzīta, jābūt nepārprotamai patērētāja rīcībai, kas objektīvi apliecinātu piekrišanu šādam vienošanās veidam, bet no pieteicējas noteikumiem neizriet piedāvājums uz vienu konkrētu laiku autostāvvietas pakalpojuma lietošanai (izņemot kopējo stāvvietu lietošanas laiku). Līdz ar to uz šiem gadījumiem ir attiecināma Civillikuma 1716.panta trešā daļa.

[3.4] Kā nesamērīga vērtējama arī pieteicējas nostāja piemērot līdzvērtīgu līgumsodu gan gadījumā, ja patērētājs vispār neveic samaksu, gan tad, ja automašīna tiek turēta ilgāk par apmaksāto laiku, jo šāda kārtība neveicina patērētāja vēlmi ievērot noteikumus. Vienlaikus ņemams vērā, ka pieteicējai līguma nepienācīgas pildīšanas gadījumā ir tiesības prasīt gan līgumsodu, gan līguma izpildi.

[3.5] Lietā nav strīda par līgumsoda pirmreizējas piemērošanas pareizību, ne arī piedziņas pamatotību attiecībā uz konkrētiem klientiem, tādēļ vispārējās jurisdikcijas tiesas novērtējums spriedumos citās lietās nav saistošs izskatāmajā lietā. Turklāt izskatāmajā lietā pieteicējas Autostāvvietu izmantošanas noteikumi ir vērtējami Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normu, tostarp 6.panta trešās daļas tvērumā.

[3.6] Pirmās instances tiesas norāde, ka lietā vērtējamie pakalpojumi ir nomas tiesiskās attiecības, nav būtiska, jo pieteicēja nav tiesīga piedāvāt patērētājiem netaisnīgus līguma noteikumus ne nomas, ne īres tiesiskajās attiecībās. Nav arī nozīmes tam, vai pieteicēja faktiski ir piemērojusi noteikumus

paredzētos līgumsodus, jo Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa liedz jau šādu noteikumu piedāvāšanu.

[4] Pieteicēja iesniedza kasācijas sūdzību par spriedumu daļā, ar kuru atstāts spēkā Centra lēmums attiecībā uz līgumsodu līguma nepienācīgas izpildes gadījumā. Sūdzībā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Tiesa pieļāvusi materiālo tiesību normu pārkāpumus, nepiemērojot Civillikuma pantu, kas noteic īres tiesiskās attiecības, kā arī nepamatoti un nepareizi piemērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu. Tāpat tiesa pieļāvusi būtisku procesuālo normu pārkāpumus, neievērojot administratīvā akta tiesiskuma pārbaudes apjomu un nevērtējot lietā būtiskus apstākļus.

[4.2] Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktā ietvertie nenoteiktie tiesību jēdzieni (tostarp „neizpildītas vai nepienācīgi izpildītas līgumsaistības”) ir primāri pakļauti attiecīgās tiesiskās attiecības regulējošajām materiālo tiesību normām. Līgumsoda piemērošanas tiesiskumu nav iespējams vērtēt atrauti no darījuma būtības, tādēļ noskaidrojams, kādas attiecības pastāv starp pieteicēju un patērētājiem, kā arī jānoskaidro šo attiecību saturs, izziņot tā būtiskās sastāvdaļas un blakus noteikumus (tostarp līguma noslēgšanas un izbeigšanas apstākļi). Tiesa turpretī norādījusi, ka šo apstākļu noskaidrošanai nav tiesiskas nozīmes. No apstākļu kopuma izriet, ka situācija, kad automašīna atrodas autostāvvietā ilgāk par apmaksāto laiku, neatbilst Civillikuma 1716.panta trešās daļas tiesiskajam sastāvam.

[4.3] Tiesa nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma 250.panta otro daļu, pamatojot spriedumu ar apstākļiem, kas nav norādīti administratīvajā aktā. Tiesa nepamatoti vērtējusi līgumsoda proporcionalitāti pret zaudējumu apmēru vai citiem apstākļiem, jo Centrs vērtējis proporcionalitāti vienīgi kontekstā ar Civillikuma 1716.panta trešajā daļā noteikto desmit procentu apmēra ierobežojumu. Ievērojot proporcionalitātes nozīmi likuma pārkāpuma konstatācijā, tiesas pārkāpums ir novedis pie nepareiza lietas iznākuma.

[4.4] Tiesa nav vērtējusi pieteicējas argumentus par vispārējās jurisdikcijas tiesas nolēmumos vairākkārt pausto viedokli kā saprotama patērētāja rīcība, priekšapmaksas stāvvietā turpinot turēt automašīnu ilgāk par apmaksāto laiku. Nav pamata uzskatīt, ka vispārējās jurisdikcijas tiesas nebūtu vērtējušas līgumsoda piemērošanas tiesiskumu arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma tvērumā. Minētais novedis pie Administratīvā procesa likuma 251.panta piektās daļas pārkāpuma un nepareiza lietas iznākuma.

[5] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs paskaidrojumā par kasācijas sūdzību to neatzīst, piekrītot sprieduma argumentācijai.

Motīvu daļa

[6] No iesniegtās kasācijas sūdzības redzams, ka pieteicēja nepārsūdz spriedumu daļā, ar kuru par tiesisku atzīts Centra lēmums daļā par līgumu noteikumu, kas „pilnīgas nepildīšanas situācijās” (tā lēmumā) paredz atkārtotu līgumsoda piemērošanu par vienu un to pašu līgumisko pārkāpumu, atzīšanu par netaisnīgiem (*1.sēj. 185.lpp.*). Respektīvi, apelācijas instances tiesas spriedums šajā daļā stājies likumīgā spēkā.

Spriedums pārsūdzēts daļā, ar kuru pieteicējas līguma noteikumi par stāvvietu izmantošanu, pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, atzīti par netaisnīgiem, jo līguma „nepilnīgas pildīšanas situācijās” tie paredz tāda līgumsoda piemērošanu, kas pārsniedz Civillikuma 1716.panta trešajā daļā noteiktos desmit procentus no maksas par pakalpojumiem, kurus patērētāji ir izmantojuši, bet nav apmaksājuši. Respektīvi, tiesai bija jānoskaidro, vai iepriekš minētajās tiesību normās paredzētās tiesiskās sekas ir piemērojamas konkrētajam gadījumam.

[7] Padomes 1993.gada 5.aprīļa direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (turpmāk – Direktīva) 3.panta 1.punkts un Patērētāju tiesības aizsardzības likuma 6.panta trešā daļa, kurā transponēta šī tiesību norma, noteic, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam Eiropas Savienības Tiesa atzinusi, ka Direktīvas 3.panta atsauce uz labticību un ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos tikai abstrakti definē elementus, kuru dēļ atsevišķi neapsriestu līguma noteikumu var uzskatīt par negodīgu (*Eiropas Savienības Tiesas 2004.gada 1.aprīļa sprieduma lietā „Freiburger Kommunalbauten GmbH Baugesellschaft & Co. KG v. Ludger Hofstetter Ulrike Hofstetter”, C?237/02, ECLI:EU:C:2004:209, 19.punkts, 2009.gada 4.jūnija sprieduma lietā „Pannon GSM Zrt. v. Erzsébet Sustikné Gy?rfi”, C-243/08, ECLI:EU:C:2009:350, 37.punkts, 2013.gada 14.marta sprieduma lietā „Mohamed Aziz v. Caixa d’Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa)”, C?415/11, ECLI:EU:C:2013:164, 67.punkts*). Proti, no minētās tiesību normas, kā arī no Direktīvas vispārējās sistēmas izriet, ka šī Direktīva galvenokārt ir paredzēta nevis tam, lai nodrošinātu vispārējo līgumisko līdzsvaru starp līgumslēdzēju tiesībām un pienākumiem, bet gan lai novērstu nelīdzsvarotību šajās tiesībās un pienākumos, kas notiek par sliktu patērētājam (*Eiropas Savienības Tiesas 2018.gada 7.augusta sprieduma apvienotajās lietās Banco Santander, C-96/16 un C-94/17, ECLI:EU:C:2018:643, 69.punkts*).

[8] Jēdziens „ievērojama nelīdzsvarotība” par sliktu patērētājam ir jāvērtē, izanalizējot tās valsts tiesību normas, kuras būtu piemērojamas vienošanās starp pusēm neesamības gadījumā, lai novērtētu, vai, un attiecīgā gadījumā – kādā mērā, patērētājs, piemērojot līgumu, tiek nostādīts juridiski neizdevīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar spēkā esošajos valsts tiesību aktos paredzētajiem noteikumiem. Tāpat tālab būtu jāvērtē arī tiesiskais stāvoklis, kādā attiecīgais patērētājs atrodas, ņemot vērā valsts tiesiskajā regulējumā paredzētos līdzekļus, kas ir tā rīcībā, lai izbeigtu negodīgo noteikumu izmantošanu. Savukārt, lai novērtētu, vai „pretēji prasībai pēc godprātības” ir radusies šāda nelīdzsvarotība, ir jāpārbauda, vai pārdevējs (piegādātājs), godīgi un līdzvērtīgi izturoties pret patērētāju, varēja pamatoti pieņemt, ka patērētājs būtu piekritis attiecīgajam noteikumam arī tad, ja tas būtu ticis individuāli apspriests (*Eiropas Savienības Tiesas 2013.gada 14.marta sprieduma lietā „Mohamed Aziz v. Caixa d’Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa)”, C?415/11, ECLI:EU:C:2013:164, 76.punktu*). Turklāt jāņem vērā, ka secinājums par komercprakses negodīgo raksturu ir tikai viens no elementiem, uz kuriem kompetentā tiesa var balstīt savu vērtējumu par līguma noteikumu negodīgo raksturu (*Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 15.marta spriedums lietā „Jana Pereničov?, Vladislav Perenič v. SOS financ spol. s. r. o. Okresn? s?d Prešov”, C?453/10, ECLI:EU:C:2012:144, 43.punkts*). Tomēr šis nav elements, lai automātiski un tikai ar tā palīdzību pierādītu strīdīgo līguma noteikumu negodīgo raksturu. Tiesai būtu jāpauž viedoklis par Direktīvas 3. un 4.pantā minēto vispārīgo kritēriju piemērošanu atsevišķam noteikumam, kas ir jāvērtē atkarībā no konkrētā gadījuma apstākļiem (*turpat, 44.punkts*). Līguma noteikuma negodīgumu novērtē, ņemot vērā to preču vai pakalpojumu raksturu, attiecībā uz kuriem līgums noslēgts, un atsaucoties uz visiem apstākļiem līguma slēgšanas brīdī, kuri ar to bijuši saistīti, kā arī visiem pārējiem līguma noteikumiem vai citu līgumu, no kā tas ir atkarīgs (Direktīvas 4.pants). Šādā perspektīvā jāvērtē arī, kādas sekas minētajam noteikumam var būt, ievērojot līgumam piemērojamās tiesības, kas ietver valsts tiesību sistēmas analīzi (*Eiropas Savienības Tiesas 2013.gada 14.marta sprieduma lietā „Mohamed Aziz v. Caixa d’Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa)”, C?415/11, ECLI:EU:C:2013:164, 71.punkts, 2014.gada 16.janvāra spriedums lietā „Constructora Principado SA v. José Ignacio Menéndez ?varez Audiencia Provincial de Oviedo”, C?226/12, ECLI:EU:C:2014:10, 24.punkts*).

[9] Konkrētajā gadījumā no apelācijas instances tiesas sprieduma izriet, ka tā faktiski aprobežojusies ar konkrētā līgumsoda

izvērtējumu tikai Patērētāju tiesības aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkta izpratnē, bet nav pievērsusies konkrēto tiesisko attiecību izvērtējumam, kas pastāv starp patērētājiem un pieteicēju.

[10] Var piekrist kasācijas sūdzības iesniedzējas viedoklim, ka vispārīgi autostāvvietas īslaicīgais īres līgums slēdzams, ievērojot vispārīgos līguma slēgšanas noteikumus, kā arī noteikumus, kas konkrēti reglamentē īres tiesiskās attiecības (Civillikuma ceturtais daļas četrpadsmitā nodaļa).

[11] Autostāvvietas īslaicīgas īres līgums atbilst Civillikuma 2112.panta definētajam īres līgumam, kurā, tiklīdz puses vienojušās par īres priekšmetu un maksu, līgums uzskatāms par noslēgtu (Civillikuma 2124.punkts). Tāpat var piekrist, tā kā pieteicējas oferte izteikta autostāvvietā izvietotajos noteikumos, ievērojot Civillikuma 1428.pantu, automašīnas novietošana pieteicējas autostāvvietā var tikt vērtēta kā automašīnas valdītāja (pakalpojuma saņēmēja) akcepts pieteicējas paustajam piedāvājumam. Respektīvi, īres līgums var tikt uzskatīts par noslēgtu ar brīdi, kad patērētājs ir novietojis automašīnu pieteicējas stāvvietā.

Vienlaikus jāņem vērā, ka uz masveida līgumiem, kuri tiek noslēgti ar konkludentām darbībām, tostarp līgumiem par autostāvvietas īslaicīgu īri, būtu attiecināma prasība līguma noslēgšanas vietā izkārt skaidri redzamu paziņojumu par vispārīgo līguma noteikumu izmantošanu (sal. Direktīvas pielikuma 1.punkta „f” apakšpunkts), kas stāvvietu gadījumā nozīmē, ka skaidri redzamam paziņojumam jābūt izkārtam pie iebrauktuves stāvvietā un tam jābūt viegli lasāmam, skaidri saprotamam un tas nedrīkst būt nesamērīgi garš (Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta otrā un 2.¹daļa), lai konstatētu pušu nolīku savstarpēji saistīties (Civillikuma 1533.panta pirmā daļa). Tikai gadījumos, kad iepriekš minētās prasības ir izpildītas, vispārīgie līguma noteikumi var kļūt saistoši autostāvvietas īrniekam.

[12] Atbilstoši Civillikuma 2141.pantam, noslēdzot autostāvvietas īres līgumu, īrniekam jāsamaksā īres maksa līgumā noteiktā termiņā. Respektīvi, ja līgumā paredzēta priekšapmaksā, tad īrnieks, izvēloties laiku, uz kādu novietos automašīnu stāvvietā, kā arī, veicot samaksu, noteic arī autostāvvietas lietošanas ilgumu jeb līguma termiņu. Savukārt, ja līgumā nav noteikti maksas termiņi, tad īrniekam jāsamaksā īres maksa pēc lietošanas laika noteicējuma (Civillikuma 2142.pants). Respektīvi, norēķins jāveic kā pēcapmaksā.

[13] Civillikuma 2165.pants noteic, ka īres līgums, kas aprobežots ar noteiktu termiņu, izbeidzas, kad noteicējis termiņš. Līdz ar to, ja atbilstoši autostāvvietas lietošanas noteikumiem samaksa par automašīnas novietošanu jāmaksā avansā, tad, notekot bezmaksas vai apmaksātajam autostāvvietas lietošanas termiņam, izbeidzas arī īres līgums (Civillikuma 2165.pants) un īrniekam jāatstāj autostāvvietu vai jāveic avansa īres maksājums, nodibinot jaunu īres attiecību.

[14] Senāta ieskatā, autostāvvietas īpašniekam ir leģitīma interese iekasēt maksājumus no transportlīdzekļiem, kas autostāvvietā uzturas, pārsniedzot bezmaksas vai apmaksāto stāvvietas lietošanas laiku, lai varētu stāvvietu efektīvi pārvaldīt, nodrošinot, ka, piemēram, lielveikalam var piekļūt arī citi transportlīdzekļi, un lai autostāvvietas īpašnieks varētu gūt ienākumus, kas sedz stāvvietas uzturēšanas izmaksas un nodrošina saprātīgu peļņu. Proti, gadījumā, ja īres līgumā paredzēta autostāvvietas īres priekšapmaksā nav veikta vai bezmaksas vai apmaksātais autostāvvietas lietošanas termiņš noteicējis, stāvvietas īpašniekam ir tiesības iekasēt līgumsodu konkrētā naudas izteiksmē (Civillikuma 1716.panta otrā daļa), ievērojot Civillikuma 1717.pantā noteikumus (līgumsodam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījuma praksei), kā arī Patērētāju aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu (nedrīkst uzlikt patērētājam, kurš nepilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības neproporcionāli lielu līgumsodu, salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas radīto zaudējumu).

Respektīvi, ja līgumsods ir vispārīgi paredzēts kā noteikta summa par dažāda veida pārkāpumiem, nepadrot tā apmēru atkarīgu no līguma pārkāpuma veida, smaguma un ilguma, līgumsoda nesamērīgums konstatējams jau tad, ja tas būtu nesamērīgs attiecībā pret mazāko iespējamo tipisko līguma pārkāpumu, par kuru līgumsods var tikt piemērots. Tāpat, lai izvērtētu līgumsoda samērīgumu, var noskaidrot:

- 1) vai piemērotais līgumsods atbilst vispārpieņemtai praksei;
- 2) vai norādes par piemērojamo līgumsodu, ja tiek pārkāpts stāvvietas lietošanas termiņš, bija skaidras un nepārprotamas;
- 3) vai pakalpojuma sniedzējs, godīgi un līdzvērtīgi izturoties pret patērētāju, varēja pamatoti pieņemt, ka saprātīgs transportlīdzekļa vadītājs piekristu, attiecīgajam līgumsodam arī tad, ja tas būtu individuāli apspriests (*sal. Eiropas Savienības Tiesas 2013.gada 14.marta sprieduma lietā „Mohamed Aziz v. Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa)”*, C?415/11, [ECLI:EU:C:2013:164](#) 76.punkts).

[15] Vienlaikus Senāts vērs uzmanību, ka Civillikuma 1716.panta trešā daļa noteic, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā (laikā) termiņā var tikt noteikts pieaugošs, taču kopsummā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Proti, Civillikuma 1716.panta trešā daļa neierobežo līdzēju tiesības noteikt fiksētu līgumsodu arī par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā, bet ir vērsti pret pieaugošiem līgumsodiem, kad līgumsods pakāpeniski palielinās procentuālu vai konkrētu naudas summu pieskaitīšanas ceļā, pārvēršoties par nenoteiktu lielumu. Piemēram, būvniecības līgumā var būt paredzēts, ka par būvgružu neizvešanu noteiktā laikā, būvnieks maksā līgumsodu 150 euro (piemērojams Civillikuma 1717.pants, lai izvērtētu līgumsoda samērīgumu). Citā līgumā par tādu pašu pārkāpumu var būt noteikts pieaugošs līgumsods (0,1% no līguma summas dienā). Šādā gadījumā var tikt piemērots ierobežojums 1716.pantā trešajā daļā paredzētais ierobežojums 10%, kā arī iespējams pārbaudīt līgumsoda samērīgumu saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu.

[16] Ievērojot, ka apgabaltiesa nav novērtējusi pārsūdzēto lēmumu atbilstoši šiem apsvērumiem, spriedums pārsūdzētajā daļā ir atceljams, nododot lietu šajā daļā jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai. Šādos apstākļos citu kasācijas sūdzības argumentu, kuri saistīti ar konkrēto spriedumu, izvērtēšana nav lietderīga.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.¹panta pirmās daļas 1.punktu, 348.panta pirmās daļas 2.punktu un 351.pantu, Senāts

nosprieda

Atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 25.aprīļa spriedumu daļā par līgumsodu līguma nepienācīgas izpildes gadījumā un šajā daļā nodot lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Atmaksāt SIA „EuroPark Latvia” par kasācijas sūdzību samaksāto drošības naudu 70 *euro*.
Spriedums nav pārsūdzams.

N. Salenieks

D. Mīta

L. Slica